

Cando non hai ninguén no medio

Cifrar o que pasa por un servidor protexe o contido. Non ter servidor no medio elimina a pregunta. Non son o mesmo.

Para entendernos: Cando falas cara a cara con alguén, ninguén máis ten que prometerche que non escoitou. Non escoitou porque non estaba. Esa é a versión máis forte de privacidade: non a promesa dun intermediario portándose ben — senón a ausencia do intermediario.

Dúas persoas, unha conversa

Cando dúas persoas falan cara a cara nunha habitación, ninguén máis ten que prometer que non oíu nada. Non oíu porque non estaba. Cando dúas persoas pasan un papel dunha man á outra, ninguén no medio ten que xurar que non o leu. Non hai ninguén no medio.

A maior parte das cousas na vida cotiá funcionan así. Non asinamos acordos de confidencialidade co aire que transmite a nosa voz, nin co papel que sostemos. A privacidade da conversa non descansa sobre a promesa dun intermediario, porque non hai intermediario. Esa é unha das formas máis fortes que existe de ser privado: non porque algo ou alguén se comporte ben, senón porque non hai algo ou alguén.

Cando a conversa trasládase a unha canle dixital, isto cambia por defecto. O modelo habitual é o seguinte: dúas persoas conéctanse a un servidor, o servidor recibe a mensaxe, cófrase ou gárdaa cifrada, e entrégalla ao destinatario. O servidor está no medio. O servidor pode ser honesto. Pode estar auditado. Pode operar nunha xurisdición favorable e baixo unha política de privacidade estrita. Todo iso pode ser certo. Pero o servidor está no medio.

A diferenza entre cifrar e non recoller (segunda parte)

Nun artigo anterior desta mesma serie sostemos que cifrar o contido e non recoller metadatos non son o mesmo. Hai un paso máis alá que convén formular con claridade: cifrar o que pasa por un servidor e non ter servidor son tampouco o mesmo.

O primeiro modelo —servidor no medio, contido cifrado— protexe o contido do operador do servidor, do seu persoal de mantemento, dun atacante externo que comprometa o sistema. E iso é importante. Pero non elimina ao servidor. O servidor segue aí. Segue procesando metadatos. Segue sendo un punto que pode recibir un requirimento xudicial, unha intervención legal, unha presión política, ou unha fenda de seguridade. Segue sendo un punto que require depositar confianza en alguén.

O segundo modelo —non haber servidor entre os dous extremos— non protexe mellor o contido cifrado: se a criptografía es sólida, o contido vai protexido en ambos casos. O que cambia non é o contido. O que cambia é que a pregunta «*que pasa co servidor?*» deixa de ter obxecto, porque non existe servidor sobre o que preguntar.

Confianza, ausencia, e a diferenza entre ambas

A confianza pode estar ben depositada. Empresas honestas existen. Auditores rigorosos existen. Lexislacións favorables ao usuario existen. Servizos serios que cumpren escrupulosamente con todo o anterior existen. A confianza, cando se concede a un operador que a merece, non é un mal arranxo.

Pero a confianza, por sólida que sexa, segue sendo confianza. É unha solución social, nunha solución técnica. Unha empresa pode cambiar de mans. Unha xurisdición pode cambiar de goberno. Unha orde xudicial pode chegar mañá. Unha vulnerabilidade nova pode descubrirse o mes que vén. Nada disto sucede por mala fe. Sucedo porque o operador existe, e todo o que existe está suxeito ás continxencias do mundo.

A ausencia dun operador non está suxeita a esas mesmas continxencias. Unha orde xudicial non pode pedir datos a un servidor que non existe. Un atacante non pode comprometer un servidor que non existe. Un cambio na política dunha empresa non pode afectar a datos que esa empresa nunca tivo. A frase clave é sinxela: os datos que non existen non se poden perder.

Sobre o argumento lexítimo do lado do servidor

Quen ofrece un servizo de mensaxería profesional con servidor no medio adoita formular tres argumentos perfectamente válidos. Primeiro, que o servidor é necesario para garantir a entrega cando o destinatario está desconectado. Segundo, que o cifrado do contido é robusto e por tanto o operador non pode lelo. Terceiro, que o servizo cumpre a lexislación europea e que os datos están protexidos pola lei.

Os tres argumentos son certos. Ningún cambia a natureza do asunto. É certo que un servidor permite almacenar mensaxes para entrega diferida; tamén é certo que a entrega diferida pode resolverse de outra forma, mediante protocolos de comunicación directa entre dispositivos refinados desde hai décadas e operativos hoxe. É certo que o cifrado do contido en tránsito é robusto nos servizos serios. E é certo que a lexislación europea protexe aos usuarios máis que a de moitos outros lugares.

A cuestión non é se os servizos con servidor no medio son legais, nin se son seguros, nin se protexen o contido. Poden selo, son legais, e adoitan ser seguros. A cuestión é que ter un servidor no medio é unha elección arquitectónica, non unha imposición técnica. E cada elección ten consecuencias. Unha arquitectura con servidor no medio xera necesariamente un actor no que hai que confiar. Unha arquitectura sen servidor no medio non.

O que a lei di, e o que a arquitectura fai

O RGPD non esixe un modelo arquitectónico concreto. Esixe resultados: minimización de datos, finalidade limitada, protección desde o deseño e por defecto, capacidade de demostrar o cumprimento. Un servizo con servidor no medio pode cumprir todos estes requisitos. Un servizo sen servidor no medio cumpre varios deles por construción, non por declaración. A minimización absoluta —non recoller nada que non sexa estrictamente necesario para entregar a mensaxe— é trivial cando non existe un servidor que poida recoller algo.

Para os usos cotiáns non sensibles, unha arquitectura con servidor é perfectamente razoable, e a confianza nun operador serio é un arranxo válido. Para os outros usos —os que levan segredo profesional reglado, os que conlevan responsabilidade deontolóxica, os que tocan información especialmente sensible— a ausencia dun punto de confianza non é un luxo, é unha vantaxe estrutural.

Para o lector profesional

As preguntas que convén facerse ante un servizo de comunicación profesional, xa familiares de artigos anteriores nesta mesma serie, complétanse cunha soa pregunta arquitectónica máis:

1. Cifra o contido en tránsito? (Probablemente si.)
2. Xera e almacena metadatos sobre con quen falo e cando? (Probablemente si.)
3. Existe un servidor no camiño entre o meu dispositivo e o do destinatario?

4. Se existe: quen o opera, en que xurisdición, e que tería que ocorrer para que entregase datos sobre min?
5. Se non existe: as preguntas anteriores non teñen obxecto.

A diferenza entre as dúas categorías non é de grao, senón de tipo. Chegado o momento de explicarllo a un cliente, a un paciente, ou a un colega, a formulación máis honesta é tamén a máis sinxela: nunha hai alguén no medio; na outra, non.

Este artigo pecha o ciclo inicial de Cuadernos Lacre. Tras falar do cifrado, os metadatos e o segredo profesional, completamos o cadro arquitectónico: cifrar o contido e non ter servidor no medio son cousas distintas. As dúas poden ser legais; só unha elimina o punto de confianza.

Nota editorial: cando estes Cuadernos nomean empresas ou produtos, non é para acusar. Quenes os constrúen fan traballos que millóns de persoas usan e aprecian. O que sinalamos é estrutural — o modelo, non a marca. As marcas aparecen como exemplo porque son as que o lector reconece.

Fontes e lectura adicional

- Saltzer, J. H.; Reed, D. P.; Clark, D. D. — *End-to-end arguments in system design*, ACM TOCS, 1984. Texto fundacional do principio segundo o cal as garantías dun sistema deben implementarse nos extremos, non na canle intermedia.
- Regulamento (UE) 2016/679, art. 25 — protección de datos desde o deseño e por defecto.
- Regulamento (UE) 2016/679, art. 5.1.c — principio de minimización de datos.
- Schneier, B. — *Data and Goliath: the hidden battles to collect your data and control your world* (2015), W. W. Norton. Capítulos sobre arquitecturas que minimizan a recolección por construción.

[← AnteriorRGPD e mensaxería profesional: por que a maioría incumpre sen sabelo](#)[Seguinte → Schrems II, cinco anos despois](#)

Lecturas recentes

- [Análise · 18 de maio de 2026 Privacidade real vs aparente: as preguntas que convén facerse](#)
- [Análise · 18 de maio de 2026 Self-hosting como práctica profesional](#)
- [Concepto · 18 de maio de 2026 As 24 palabras: que é unha identidade criptográfica](#)

Leva este artigo onde o necesites.

[↓ Markdown](#) [↓ Texto plano](#) [↓ PDF](#)

O arquivo descárgase no teu dispositivo. Desde aí podes gardalo, importalo a Solo2, o compartilo onde queiras. Cuadernos no decide o destino por ti.

Selo de lacre · SHA-256 54f327c961ddaaff5e541736109a78710dd507349c1766f0e4416f3b15d30209

Cuadernos Lacre · Unha publicación de [Menzuri Gestión S.L.](#) · escrita por R.Eugenio · editada polo equipo de [Solo2](#).

Esta web no usa cookies e non carga recursos de terceiros. Usa un contador anónimo de visitas autohospedado (Umami, no noso servidor europeo) e o mínimo JavaScript necesario para os dous controis do cabezal: tema claro ou escuro, e selector de idioma. Sen trackers, sen perfilado, sen compartir datos. Se queres seguirmos: [RSS](#).